

Justitiedepartementet
103 30 Stockholm

Remissyttrande SOU 2016:7

Integritet och straffskydd

Helsingborgs tingsrätt har anmodats att yttra sig över utredningen och får med anledning av detta framföra följande.

Tingsrätten delar utredningens bedömningar och slutsatser i stort och tillstyrker förslaget om införande av en ny straffbestämmelse om olaga integritetsintrång. Tingsrätten instämmer också till stor del i utredningens övriga förslag.

Tingsrätten har emellertid följande synpunkter på förslagen.

4 kap. 6 b § brottsbalken – olaga integritetsintrång

Enligt förslaget ska straffskalan för normalbrottet vara böter eller fängelse i högst två år. En så vidsträckt straffskala bör undvikas, särskilt eftersom straffskalan för grovt olaga integritetsintrång föreslås vara fängelse lägst sex månader och högst fyra år. I praktiken resulterar detta i att straffvärdet för ett brott av normalgraden inte kan bli högre än fängelse fem månader. Under senare tid har lagstiftaren undvikit överlappande straffskalor av det här slaget (jfr t.ex. den senaste reformen för narkotikabrottslighet där maxstraffet för grovt brott har satts till fängelse sju år när minimistraffet för synnerligen grovt brott är fängelse sex år). Maxstraffet för brott av normalgraden bör därför inte sättas högre än fängelse ett år. Dessutom kan det övervägas om inte ett ringa brott bör införas, med en straffskala som föreskriver böter eller fängelse i högst sex månader.

Tingsrätten menar också att målsägande till det föreslagna brottet endast bör kunna vara den person som direkt utsatts för brott. Det kan vara problematiskt att exempelvis låta föräldrar inträda som målsägande, vilket utredningen menar är möjligt, i mål där bilden eller uppgiften avser barnet. Detta skulle riskera att leda till svårigheter vid avgränsningen av vem som kan anses vara målsägande och ett utvidgat tillämpningsområde, som inte framstår som motiverat. Det är således endast barnet självt som bör kunna ses som målsägande i en sådan situation.

I p. 3 anges att det kan utgöra ett olaga integritetsintrång att sprida bild eller annan uppgift om att någon utsatts för ett allvarligt brott. Det framgår inte tydligt i utredningen om avsikten är att det ska krävas en fällande dom för att p. 3 ska bli tillämplig. Tingsrätten anser att detta bör diskuteras och klarläggas i den fortsatta beredningen.

Gällande lagtextens lydelse anser tingsrätten att ordet ”någons/någon” i p. 1-6 bör bytas ut mot ”den andra personens/den andra personen” för att undvika missförstånd.

4 kap. 6 c § brottsbalken – grovt olaga integritetsintrång

Såsom lagtexten är utformad föreslås endast en kvalifikationsgrund, nämligen ”ägnad att medföra mycket kännbar skada”. Det bör övervägas om inte fler kvalifikationsgrunder ska anges, vilket synes vara avsikten enligt författningsscommentaren. För det fall endast en kvalifikationsgrund ska finnas bör denna i stället införas i paragrafens första stycke.

4 kap. 5 § brottsbalken – olaga hot

För att minimera risken för ett alltför utvidgat tillämpningsområde anser tingsrätten att rekvisitet ”allvarlig oro” bör bytas mot ”allvarlig rädsla”, vilket rent språkligt förefaller bättre täcka in det nuvarande tillämpningsområdet.

4 kap. 7 § brottsbalken – ofredande

Tingsrätten ser positivt på en modernisering av bestämmelsens lydelse. Den föreslagna ändringen bör dock inte genomföras, eftersom tillämpningsområdet i så fall riskerar att bli allt för stort. För att undvika detta kan bestämmelsen ha kvar sin nuvarande utformning med undantag för att de exempel som ges bör vara mer moderna. Vidare bör ”eller annars ofredar någon” följa efter uppräknningen av exemplen, eftersom det på ett rimligt sätt avgränsar det straffbara området.

5 kap. 1 § brottsbalken – förtal

Enligt tingsrätten bör lagtextens lydelse genomarbetas ytterligare. Det är exempelvis inte lämpligt att använda uttrycket ”brottslig” om en person eftersom det endast är personens handling eller underlåtenhet som är brottslig - inte individen i sig. Vidare bör ”eller en annan nedsättande uppgift” omformuleras till ”eller lämnar en annan nedsättande uppgift”.

5 kap. 2 § brottsbalken – grovt förtal

Tingsrätten anser att lagtexten bör innehålla ytterligare exemplifiering av kvalifikationsgrunder.

5 kap. 3 § brottsbalken – förolämpning

Tillämpningsområdet för förolämpning är väl definierat i praxis. Enligt utredningen ska tillämpningsområdet inte förändras genom den föreslagna lydelsen. Tingsrätten menar dock att rekvisitet ”ägnat att” är svårtillämpat och mycket väl kan leda till ett lägre krav på vilka gärningar som ska anses brottsliga. Den föreslagna lagtexten bör därför omformuleras så att någon ändring inte sker.

Lag (1998:112) om ansvar för elektroniska anslagstavlor

Precis som utredningen konstaterat krävs ytterligare utredning innan mer omfattande förändringar kan genomföras. Tingsrätten har förståelse för de ändringar som utredningen nu föreslår. Det förefaller dock som att den konsekvensanalys som gjorts inte är tillräcklig. Enligt tingsrättens mening bör för-

hållandet mellan en eventuell kriminalisering och yttrandefriheten övervägas ytterligare. Tingsrätten anser exempelvis att det enligt förslaget finns en risk för att meddelanden raderas ”för säkerhets skull”.

I övrigt har tingsrätten ingen erinran mot förslagen.

I yttrandet har deltagit lagmannen Ylva Norling Jönsson (ordförande), chefsrådmännen Stefan Reimer och Margita Åhsberg, administrativa assessorn Emma Regnér samt tingsnotarierna Kim Dohm-Hansen (referent och föredragande) och Linnea Hofgård (referent och föredragande).

Ylva Norling Jönsson

Kim Dohm-Hansen

Linnea Hofgård